Ч. 283 13.898. Львів, понеділок 22. жовтня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічне 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Чи інваліди УГА дістануть державну ренту?

Польський закон про обезпечення інвалідів з дня 17. III. 1932 р. обіцює в арт. 69 державну ренту деяким інвалідам Української Армії. Довідуємося, що таких інвалідів УГА, котрі моглиб підносити претенсію до державної ренти на основі того закону, є ледви 250 зпоміж 2.000. Виконний розпорядок до закону отворив речинець реєстрації українських інвалідів на час від 13. лютого 1934 р. до 13. лютого 1935. Частина українських інвалідів внесла подання про признання їм державної ренти. В останньому часі дістають інваліди, замешкалі на терені тернопільського воєвідства, такі оречення:

„Urząd Wojewódzki Tarnopolski. № ZO. 108. Tarnopol, dnia... 1934. Za recepisem zwrotnym. Do Pana (адресу пропускаємо). Urząd Wojewódzki na zasadzie §. 24 a. rozporz. z dnia 10. stycznia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 20. poz. 132) w brzmieniu podanem rozporządzeniem z dnia 6. lipca 1929 (Dz. U. R. P. №59. poz. 429) nie uwzględnia prośby Pańskiej, skierowanej do Starostwa Powiatowego w Tarnopolu, o zarejestrowanie roszczenia do zaopatrzenia inwalidzkiego, ponieważ przeprowadzone dochodzenia wykazały, że nie złożył Pan aktywnej lojalności państwowej i przywiązania do Państwa. Wobec tego nie odpowiada Pan tem samem wymogom przewidzianym w art. 69 ustawy z dnia 17. marca 1932. o zaopatrzeniu inwalidzkiem (Dz. U. R. P. № 27. poz. 238). — Od powyższej decyzji przysługuje Panu prawo odwołania się do Ministerstwa Opieki Społecznej w Warszawie przez Urząd Wojewódzki w Tarnopolu w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia niniejszej decyzji. Za Wojewodę (—) Mr. Praw Strusiński — Kierownik Oddziału".

Вимоги активної льояльности і привязання до держави, яких нема ні в законі, ні у виконному розпорядку, при широкій та складній інтерпретації тих вимог унеможливлюють зовсім нашим і так нечисленним інвалідам користати з постанов інвалідського закону.

Нові звільнення з Берези Картузької.

В днях 17. і 18. жовтня ц. р. звільнили з табору в Березі Картузькій **11 українців, 8 поляків і 6 комуністів.** Звільнені українці такі: **д-р Іван Козак, Андрій Рачинський, Антін Крайник, Володимир Дибайло, Микита Оприщко, Петро Валько, Михайло Возняк, Петро Сагайдачний, Фарина, Мерцал і Германович.** Між звільненими комуністами є теж двох українців. Між звільненими поляками є трьох б. членів О. Н. Р. з Варшави: Владислав Хадзкевич, Зыгмунт Дзярмага, й Анджей Корицький.

Спільна заява держав Малої Антанти.

ПАРИЖ, 20. 1. ПАТ. У Білгороді оголошено комунікат ради Малої Антанти і балканських держав такого змісту: Рада висловлює заяву співчуття Югославії з приводу смерти короля Олександра I., Франції з приводу смерти мін. Барту. Рада дійшла до переконання, що атентат у Марсель виконали люди, підтримувані посторонніми чинниками. В останньому часі доконано низки терористичних актів з метою нарушити міжнародні взаємини або усунути тих людей, які довели держави до народньої єдности. Ця міжнародня анархія вбивством короля Олександра осягнула свій вершок. Тому рада Малої Антанти бажає собі співпраці всіх держав. Рада домагається зорганізувати всі сили, щоби на майбутнє не допустити до подібних актів. І коли тих міжнародніх сил не зорганізується, то слід сподіватися міжнародніх конфліктів. На всякий випадок терористичні акти не спровокують держав Малої Антанти і вони далі вестимуть теперішню політику. Уряди держав Малої Антанти і балканських держав заявляють Югославії свою солідарність, прирікають виконати свої зобовязання і продовжувати енергійно дотеперішню політику. Рада Малої Антанти поробить усі заходи, щоби політику співпраці і наближення продовжувати з таким завзяттям і захопленням, яке виявили король Олександер і мін. Барту.

В. Британія за співпрацею Італії з Югославією.

ЛЬОНДОН, 20. 10. ПАТ. На зборах у Нортгемптон мін. Саймон виголосив велику промову, осуджуючи вбивство короля та мін. Барту. Цей атентат не тільки огидний, але теж найдурніший політичний злочин. Мін. Саймон обговорив положення після вбивства у Сараєві і в Марсель. Наслідків убивства в Сараєві не можна порівнювати до ситуації, яка витворилася внаслідок убивства у Марсель. Розсудок і впливи державних мужів виключають такі можливости, які повстали після вбивства в Сараєві. Велику ролю може відограти теж Ліґа Націй. Велике вдоволення залишила теж промова Мусолінія, яку він виголосив напередодні вбивства у Марсель, дня 6 жовтня ц. р. у Міляно.

Мусоліні висловив бажання осягнути згоду і порозуміння зі сусідами, а впершу чергу з Францією і Югославією. Ця заява Мусолінія має куди більше значіння саме тепер після смерти короля Олександра, бо не сумніваємося, що вона стане основою політики Італії. Югославія є тепер великою державою, яка повстала з обєднання ріжнородніх елементів під проводом суверенної влади. І без огляду на те, які труднощі матиме югославянський уряд та який буде внутрішній устрій Югославії, поодинокі народи не бажають розпаду Югославії. В. Британія доражджує в тих сумних днях зберегти холоднокровність. Як велика прихильничка миру В. Британія переконана, що ціла Европа влекшить тяжке завдання нового югославянського уряду.

Нарада прем. Ґерінґа з марш. Петеном.

РИМ, 20. 10. ПАТ. Ватиканська радіостанція повідомляє з Білгороду, що прем. Ґерінґ вертаючись із Білгороду мав з марш. Петеном 15-ти хвилинну розмову. Марш. Петен їхав тим самим поїздом що Ґерінґ і запросив його до свого переділу.

—о—

Мадярський премієр у Варшаві й українське Закарпаття.

Львів, 20. жовтня 1934.

Вчора, в пятницю вечором, приїхав до Варшави на триденні відвідини до польського уряду мадярський премієр Ґембеш. Витали його дуже урочисто, на двірці явився польський премієр з усіми міністрами, польська офіціяльна і в якійнебудь мірі залежна від уряду преса поміщує портрети реґента Мадярщини і її премієра та низку статтей у найсердечнішому тоні. „Газета Польска" підкреслює, що „це відвідини, які не родяться з проминаючих потреб щоденного дня, але вони є передовсім висловом взаємних, постійних і серед змінчивих обставин незмінних відносин приязни обох народів". Одночасно сам премієр Ґембеш, у спеціяльній, для тої ґазети зладженій статті заявляє: „Я переконаний, що Польща й Мадярщина поза історичною й ідейною спільнотою покликані до пожиточної співпраці. Поглиблення спільних приятельських взаємин між обома краями може віддати великі прислуги не лише обом нашим народам, але також справі нової констеляції у Середній Европі, якої реалізація у здоровому і справедливому дусі буде найпевнішою ґарантією европейського мира".

Та заява мадярського державного діяча говорить вже трошки більше, ніж польські голоси, бо каже не лише про історичні традиції приязни, але й натякає на можливости реальної співпраці в теперішньому і майбутньому. А проте й вона не дає, очевидно, відповіди на ті всі запити й сумніви, від яких нині роїться у всій европейській пресі у звязку з цією варшавською візитою. Ця візита — це справді одна з найбільших сензацій широкого міжнароднього значіння.

Інтриґуючий характер цих мадярських відвідин у Варшаві стоїть у звязку з останніми відомими ходами польської закордонної політики та найріжнороднішими здогадами на її тему: чи Польща витріває у союзі з Францією, чи теж заступить той союз приналежністю до іншої конфіґурації держав, з іншими сутніми інтересами, ніж їх має післяверсайська Франція. Цей момент підкреслює факт, що це Мадярщина є осередком всього т. зв. ревізіоністичного руху і що Мадярщина находить у свому ревізіонізмі підтримку однаково у Римі, як Берліні. Правда, австрійське націонал-соціялістичне повстання, яке так страшенне погіршило італійсько-німецькі взаємини, поставило Мадярщину в дуже незручне становище, бо каже їй балансувати поміж тими обома державами з неприманливими виглядами, що прийдеться з одної з тих держав зрезиґнувати. Але преці на який тиждень перед виїздом Ґембеша з Будапешту був там у „приватному" характері фон Папен і двічі довго конферував з ним: безпосередньо після подорожі до Варшави

премієр Ґембеш вибирається до Риму, про що Папеж уже знав, — якщо сам не брав участи у вирішуванні потреби тої подорожі; одночасно вперто втримуються поголоски, що Німеччина для віднискання італійської приязни годиться гарантувати на 10 літ австрійську суверенність. Отже й мадярські політики мають деякі підстави потішатися, що ревізіоністичний німецько-італійсько-мадярський фронт буде втриманий. Коли читаємо, що в розмовах авторитетного керманича Мадярщини з авторитетними керманичами Польщі (м. ін. прем. Ґембеш буде двічі у Бельведері) будуть порушені всі справи, які цікавлять обидві держави, то годі припускати, що не буде заторкнена справа нинішньої ситуації у середній і східній Европі.

І тут починається сфера наших **українських інтересів**. Ці інтереси мають двоякий характер: 1) якщо ішлоб про творення фронту держав з протисовітськими тенденціями, у противагу нинішній французькій політиці, опертій на русофільстві й істнуючому стані речей у східній Европі, то очевидно наші симпатії булиб по стороні того державного бльоку. З цього погляду факт, що у 1920 році мадярський уряд висловив згоду взяти активну участь у війні з Совітами, сам собою мав для нас уже тоді позитивне значіння. У цій точці, коли мова йде про стан у Східній Европі, витворений версайським і ризьким трактатом, наша, українська, політика теж ревізіоністична. 2) Однак, коли мова про специфічний мадярський ревізіонізм та про неоднократно висловлюваний погляд у польській політичній публіцистиці, що в інтересі Польщі булаб безпосередня границя з Мадярщиною, то тут ми, українці, рішуче такій комбінації протиставимося: бо тут входить у гру доля українського Закарпаття та порівнання стану тої країни в часах її перебування під режімом Мадярщини з теперішнім станом під режімом Чехословаччини. Брак нашого довіря, чи не повторилась би стара історія з тою частиною української етнографічної території, чи не вернувся би старий передвоєнний мадярський режім супроти немадярського населення Закарпаття, — цей брак довіря з одного боку та можливости національного розвитку Закарпаття у Чехословацькій Республіці рішають про наше становище до мадярської концепції ревізіонізму і польської концепції спільних польсько-мадярських кордонів...

Цього моменту, для нас найсуттєвішого, чужинецька преса не заторкує, а радше всі це роблять лише у делікатно-маскованій формі. Вся польська ендецька преса, надзвичайно вразлива на все, що можна з якихнебудь причин інтерпретувати як протисовітський акт, — ставиться до цих варшавських відвідин яскраво неґативно. Те саме робить теж преса французька і чехословацька, — ця остання найделікатніше. В усіх тих неґативних голосах підкреслюється момент... недавнього марсельського вбивства і його політичних наслідків. Адже, мовляв, проти Мадярщини істнують поважні закиди моральної відповідальности за марсельську траґедію, закиди, які можуть навіть стати предметом розгляду на осінній сесії Ради Ліґи Націй. Коли, читаємо, саме в такому моменті Польща гостить у себе мадярського премієра, то це манніфестація чи навіть демонстрація.

В імя правди слід признати, що нинішні відвідини прем. Ґембеша були давно вже заповіджені. Колиж їх не відкликали, то це може щонайвище вказувати на факт, що польсько-мадярська приязнь стала вже такою сильною, що не лякається ніяких потрясень. Порівнання форми з формами прийняття, яке Варшава вдадила пре. Ґембешові та пок. міністрові Барту дає теж притоку до здогадів, що ця приязнь справді переступає межі проєктів про торговельні і культурні взаємини.

Відвідини мін. Ґембеша у Варшаві є одним із придорожних камінів на шляху розвитку міжнародніх подій, які і нас повинні у найбільшій мірі цікавити.

Основи преси в нас і в Америці.

Не тільки в новоутворених, але загалом у всіх европейських державах завважуємо по світовій війні характеристичний прояв, а саме: швидкий зріст періодичних видавництв, особливо — часописів. Цей прояв спостерігаємо навіть серед українського народу в Галичині. Причиною цього явища буде в найбільшій мірі мабуть та обставина, що наслідком воєнних і повоєнних подій, коли живчик новочасної суспільности прилішився, зросло серед людської маси зацікавлення до політичних і загалом громадських справ.

Незвичайно швидко почали множитися всякого напрямку часописи: одні описували тільки актуальні політичні події, стаючи орґанами виключно партійними; інші заняли становище посторонніх інформаторів, а тисячі найменше поважних часописів присвятило свої стовпці виключно для кровавої, або „масної" сензації.

Шукання шляхів до всебічного заспокоєння потреб українського народу, щоб осягнути загально-національний ідеал; ріжниці поглядів на засоби і шляхи в тому напрямі; незгідні світогляди двох поколінь, вихованих у зовсім відмінних епохах, на всякий випадок — не якісь зарібкові огляди — викликали й серед українців зріст української преси. Вона служить передовсім тим своїм ідеольоґічним, політичним чи літературно-мистецьким напрямкам, з яких повстала. Як нарід, що важко змагається в завзятій боротьбі за життя, ми не мали не то змоги, але й часу полювати на сензації, тимбільше, що кожний день приносив і приносить нам „грубі", далекосяглі новини. Тому в нас нема ані сензаційних орґанів, ані не видно нахилу їх творити. Щоденні злидні так нас придавили, а боротьба з ними забирає стільки зусиль, що навіть гумористичний часопис уважаємо за люксус, а коли його читаємо, то ледви скривимося до усміху. Та цей усміх є радше виявом болю, ніж веселости. А цей, ніби то „природний гумор" нашого народу, що про нього говорять огляди української літератури, — належить до історії, якщо за такий можна вважати за гумор розповсюднені народні приказки чи звичайні мовні прикраси.

Загально інформативних, понадпартійних орґанів — у нас покищо так, якби не було. Навіть ті орґани ними не є, що намагаються ними бути.

Америка зареаґувала інакше на ті переміни, що їх викликала війна. По другому боці океану число часописів дуже велике. Але воно не росте, тільки навіть маліє. Натомісць дуже збільшуються наклади. Таке явище спостерігаємо не тільки в чисто американській пресі (англійській). Деякі чужомовні орґани також ідуть за тою написаною засадою. Нпр. німці мали в 1900. р. — 785 німецьких часописів в Америці, а 1932 р. — всього 201.

Вияснення цього на перший погляд дивного явища лежить в економічному законі — зосередження підприємств. Малощо не вся сьогоднішня американська преса стрестована. Прецінь тут іде передовсім про обнижку коштів продукції, а з другого боку про побільшення дивіденд і тантієм. Як виказують американські статистики, грошеві приходи з продажі денників покривають

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 5

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

При прадіді був у Пеняках у службі як офіціяліст Мйончинських мій дід Ілля, та відтак перенісся на мандатора до Загробелі під Тернополем, що була власністю Кросновських. Дід мав багато дітей. Найстарший був мій батько, Григорій, який вродився в Пеняках в 1816 р.; всі молодші вродилися в Загробелі. Оженився був дід з Олександрою Юськевичівною, донькою інспектора поліції в Тернополі, гр.-кат. обряду. Крім мого батька мав синів: Матія, пізніше салінарного урядовця й Іллю, пізнішого залізничого урядовця та пять доньок. Всі вони були хрещені й виховані в грекокат. обряді, якого держалися до смерти. Та національної свідомости ані в діда, ані в його дітей не було. Дід був перенятий традиціями шляхотсько-польськими та мріяв про своїх антенатів. Мій батько ходив до шкіл у Тернополі. В 1835 р. скінчив там у єзуїтів гімназію і тоді дід дав йому 10 рублів (в области тернопільській, що належала від 1808 до 1815 р. до Росії, довго ще опісля курсувала російська валюта) і вирядив його до Львова на права; однак не обіцяв, бо й не міг давати йому дальшої підмоги. Ті 10 рублів скоро розминулися і не було дальше з чого жити. Це спонукало батька, що послухав ради своїх товаришів-теольогів з тернопільської гімназії і вступив без відома діда до гр.-кат. духовної семинарії. Тут був до 1838 р., бо був це час, коли богословські студії тревали лиш три роки. Вступивши до семинарії, не вмів батько по українськи ані писати, ані читати. Та стрінувся з такими товаришами, як Маркіян Шашкевич і Микола Устиянович і швидко найшовся під їх впливом, в атмосфері першого національного відродження в Галичині. Я ще бачив у батька відписувані тоді поезії Устияновича українськими буквами, яких питомці вчилися напамять. Пізними вже літами пригадував собі батько з памяти вірш Устияновича: „Слеза на гробі барона Гарасевича". Бачив я також писані рукою батька з того часу проповіди в українській мові, одначе латинськими буквами. Дід довго не знав про те, що батько вступив на теольоґію та думав, що він ходить на права. Аж вкінці це мусіло викритися і дід мусів це переболіти.

Та ще тяжчий удар ждав діда з женитьбою батька. Дід вишукав був йому суджену в родині Посуховських, дрібної шляхти в Петриківі під Тернополем, посвояченої вже з дідом, бо найстарша донька його, Марія, віддана була за Посуховським у Петрикові. Тимчасом батько заїздив на вакації до своїх товаришів із семинарії, переважно поповичів, між іншими до попівської родини Познанських у Бірках Малих коло Скалата. Одна з сестер Познанських припала батькові до вподоби і батько рішив оженитися з Софією Познанською. Та лихо було в тім, що батько мав тоді (1838) всього 22 роки, отже був малолітній і потребував дозволу діда, який ані чути не хотів про подружжа з попадянкою, бо це було зганьбленням його „шляхотського клейноду".

Та й на це найшлася штука. Був у Тернополі урядовець при маґістраті Котовський, який оженився з Юськевичівною, сестрою бабки, отже був дідові шурином. Котовський любив заглядати до чарки, а дід, здається, також не був від того. Оба сходилися вечорами в шиночку Драйссінґера при вул. Руській у Тернополі на медок. Раз при такім медку підписав дід консенс батькові на женитьбу з Софією Познанською. Це зорудував Котовський, при чому Драйссіґер мусів правдоподібно того вечора мати добрий заробіток. На цій основі оженився батько в 1838 р. в Бірках Малих з моєю мамою і жив з нею дуже щасливо аж до 1881 р., отже 42 роки. Через це подружжа ввійшов батько в стару попівську родину з усіми давніми попівськими традиціями, в якій не було, що правда, національної свідомости в теперішньому розумінні, але яка своїм світоглядом відбігала далеко від світогляду шляхотського і живучи близько народа, була польському шляхотству чужа і ворожа.

Коли в 1848 р. знесено з панщиною і домінії, стратив дід місце мандатора й опинився без хліба. Тоді проживав часто в домі батька, а моя мати ходила коло нього, як коло рідного. І дід любив її дуже, хоч була попівського роду. В 1852 р. умер дід у Тернополі. Після того, батько, як найстарший віком, мусів займитися долею решти рідні, з якої були ще два

...дили одну третину видавничих коштів, очевидно лише тоді, коли заклад доволі високий. Недобір часопису треба покрити приходами з оголошень. Одначе лихо в тому, що ніяке мале, а хочби й трохи більше часописне підприємство не всилі вібрати великого числа оголошень без вийняткової підтримки великих рекламових агенцій. Одиноким виходом з цього показалися трести. Тільки ці великі підприємства, якими проводить управа, що розпоряджає велитенським капіталом, могли встоятися у безоглядній конкуренційній боротьбі.

Купецькі основи серед американської преси дійшли сьогодні до найдальших меж. Це вже не належить до виїмкових випадків, що один трест видає кілька часописів, нераз таких напрямків, що себе взаїмно поборюють. Один часопис кричав: геть з прогібіцією (законною забороною вживати алькогольні напитки); інший боронив завзято цього права; а оба були друковані в одному будинку й користувалися навіть одним інформаційним апаратом. Цей приґадок, що один часопис республиканський, а другий демократичний, зовсім не перешкоджує їм згідно працювати на зиски для одного підприємства. Навіть українці в Канаді, що в суспільному житті більше нагадує Злучені Держави, як Англію, мали й мають часопис у такому „бізнесовому" підприємстві. (National Presse), де одночасно за плечима українського редактора сидить редактор польського часопису. В наших поняттях це ненормальне явище. (Дехто каже навіть: неморальне). В Канаді є також такі, що так думають про згадуваний український часопис. Але дехто роз'яснює, що це так, якби ми платили вступ на прилюдну дискусію, що її ведуть два табори. Тільки, що замість язиком — ведуть її пером.

Лев Ясінчук.

Великий лет Анґлія-Австралія.

ЛЬОНДОН, 20. 10. ПАТ. Нині вранці в год. 6.30 на летовищі Мільденгол в Анґлії вилетіло 20 літаків до Австралії. Лет відбувається у двох конкуренціях для спеціяльно легких літаків, які не обовязані осідати на заздалегідь означених летовищах. Перший етап лету з Льондону до Баґдаду є дуже тяжкий і виносить 4.080 км.; другий етап Баґдад—Алягабад 3.700 км.; третій Алягабад—Сінґапур 3.540 км.; четвертий Сінґапур—Порт Дарвін 3.460 км.; пятий Дарвін—Шарльвіль 2.253 км. і останній Шарльвіль—Мельбурн 1.255 км.

На летовище прибуло 20.000 осіб. В год. 6.30 вранці вистартував перший летун Молісон, другий відлетів Стак. З черги відлетіли голяндські летуни, а вкінці анґлійські Джоанс і Валєр. Летуни відлітали що 14 хвилин.

брати і три сестри незабезпечені — й вивести їх у люди.

У моїх родичів було семеро дітей. З них троє померли в дитячих літах. Лишилось нас четверо, двох синів і дві доньки. Доньки були старші. Найстарша Юлія, ур. 1840 р., вийшла заміж за священика Івана Барвінського, рідного брата знаних у публичній діяльности Олександра, Осипа і Володимира Барвінських. Друга сестра, Олена, ур. 1845 р., віддалася за священика Антона Туркевича. Старший брат Іван ур. 1850 р., став також священиком; я був наймолодший у рідні.

Родина з маминої сторони була також майже виключно попівська. Три сестри вийшли за священиків (Михайло Барусевич, опісля парох у Слободі Золотій коло Бережан, Омелян Бриґинський, парох в Угрині коло Чорткова й Олександер Ганкевич, парох у Грималові коло Скалата). Один з братів матери, Діонізій Познанський, був священиком у Бірках Малих коло Скалата, другий, Антін, кінчив права і служив при дирекції скарбу в Коломиї, третій, Михайло, був у війську капітаном, перебув прусську війну в 1866 р., де його ранили; він відтак виступив з війська, оженився з донькою священика і господарював по посесіях до смерти. Ми були через батька і матір споріднені з усіми майже попівськими родинами на Поділлі. Широко розгалужені родини Білинських, Барвінських, Ганкевичів — усі були з нами споріднені, або посвоячені. На цілому Поділлі не було попівства, в якім не сидів би хтось з нашої родини.

(Далі буде.)

Французька преса про ситуацію
після марсейського атентату.

Ціла французька преса дуже скрупулятно розбирає питання міжнародніх наслідків марсельського атентату. Більшість цієї преси закликає до розваги і перестерігає перед необдуманими рішеннями, особливож коли мова про пряме обвинувачення якоїсь держави у відповідальности за марсельську подію, поки не мається у руках наглядних доказів. Хоча метода, якою був орґанізований марсельський атентат, грошеві засоби й оружжя, якими розпоряджали атентатчики наводить на здогад, що терористи мали сильну підтримку в Угорщині, то все таки в такій важній справі треба бути дуже обережним зі скорими рішеннями і цілу справу осуджувати тільки на основі точно провірених фактів. Дотеперішнє слідство доказує, що атентатчики приїхали з Угорщини з прабильними паспортами і що до атентату підготовлювалися в таборі, що лежить на угорській території. Коли ці їхні зізнання є правдиві, то це значить, що стоїмо віч-на-віч з фактами, які йдуть у цілковитий розріз із моралю цивілізованих держав, віч-на-віч з учинками, що прямують до витворення хаосу, який загрожує мирові. Це належить уже до компетенції Союзу Народів. Та все таки — на думку цієї частини французької преси — при нинішній сталії слідства не булоб бажаним, щоби зараз таки скликувати Раду Союзу Народів. Треба зaждати аж поки слідчі органи не вичерпають усіх можливостей і поки не докажуть безспірности фактів. Раду Союзу Народів малиб скликати щойно у випадку, колиб повне й закінчене слідство марсельського атентату доказувало ясно вину не лише осіб, але й держав.

Але не бракує у французькій пресі й інших, так сказатиб, менше розважливих голосів. І так впр. „Журналь" рішуче домагається слідства чи мадярські уряди підтримували хорватських терористів, а роялістична „Аксіон Франсез" говорить про тісний звязок хорватських терористів з угорськими урядовими чинниками вже як про цілком доказаний факт. Ліва „Ер Нувель" гадає, що треба офіційно повідомити Союз Народів про дотеперішні дані слідства і зажадати вияснення цілої справи. На її думку найліпше булоб, колиб це зробила не сама Югославія, але якась невтральна держава і то після відповідної диплиьоматичної підготовки. Треба передовсім знати, яке становище у цій справі займе кожний член Союзу Народів. Йде головно про становище Анґлії. Соціялістична преса звертає увагу на постійну підпору мадярського ревізіонізму з боку Італії і дійсними виновниками марсельського атентату вважає фашизм.

М—н.

З польської преси.

Спільна плятформа націоналізмів...

Ендецько-санаційна „Акція Народова" (бо фама несе, що 101-процентовий ендек Клявдіюш Грабик, фрондист з „Курера Львовского", причалив тихенько до санаційного жолоба) приносить велику статтю названого свого видавця і редактора п. н. „Небезпечний інтелектуалізм": вся стаття намагається оказати, що такі інтелектуалісти, як Ст. Лось, надзвичайно небезпечні, бо вміють льоґічно мотивувати справи, які суперечать польським національним інтересам. Як бачимо, заложення досить цікаве...

Притоку до міркувань п. Грабика дала стаття Ст. Лося у „Бунті Млодих" про потребу розбудови українського шкільництва (ту статтю ми свого часу реферували). Кл. Грабик обурюється. Він обмежується до ствердження факту, що польсько-український спір істнує, а що предметом спору є територія, доходить до висновку, що ніякі засоби спору не зліквідують. Можна і треба вести з українцями лише пермананту війну. Ситуація такої війни для поляків вигідна, бо українці програли на Совітській Україні, програли з Польщею у 1918-9 році, програли у 1923 році, і від того часу стали ще слабші, бо розкладає їх і власний їх націоналізм ОУН. Щодо цього остатнього, то Кл. Грабик рішуче відраджує своїм землякам з ним боротися: адже він істнує в польському інтересі, бо „деморалізує до ґрунту українську молодь". Тому єдино доцільна метода супроти українців це „скріплювання польського елементу" у Східній Галичині, — іншими словами — бісмарківська кольонізація і „культуркампф" у відповідно збільшеній формі...

Такий короткий зміст тієї чергової геніяльної статті молодо-ендецького „спеца" від українських справ. Забуває він лише одно: що його становище на 100 проц. находить відгук по стороні українського боевого націоналізму, який всю свою теорію і практичні висновки будує на факті „територіяльного спору поміж

Польщею і українцями": тому, що цей спір трівкий — вирішити можна його тільки в той спосіб, щоб одні других зїли. Але що це не така легка справа, то треба приспішити той процес консумції радикальними засобами. І той процес іде. Поручають його і ОУН і ендеки типу Грабика. І річ зводиться лише до питання: хто кого скорше зїсть...

На жаль суспільні процеси не такі прості, як теоретичні формулки. І заки прийде час, що докаже правильність одної або другої тези — обі сторони зазнають шалених втрат. Ст. Лось не хоче їх, — Грабик їх не боїться. У тому вони ріжняться...

Мадярський мін. закорд. справ у Римі.

РИМ, 20. 10. ПАТ. Мадярський міністр закордонних справ Каня приїхав учора до Риму, де відбув нараду з Мусоліні́ем. Крім того відвідав міністра Сувіча.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Мадярський націоналістичний орган „Мадяр Оршаг" припинено на 4 дні за тенденційний опис похорону короля Олександра.

— У Берліні помер ґен. фон Клюк у 82 р. життя, вожд німецької армії підчас битви над Марною.

— 20. листопада ц. р. Ліґа Націй на надзвичайній сесії поладнуватиме конфлікт Болівії з Праґваєм.

— У Ліль ґенеральна рада домагалася від уряду, щоби не виселяв робітників чужинців з Франції.

Пацифікація в Астурії.

ПАРИЖ, 20. 10. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що урядові війська заняли міста Міерес, Поляделена, Ухо і Лянґрео, які дотепер були в руках повстанців. Повстанці залишили 3.000 крісів і більшу кількість муніції. Повстанці, які не попали в полон, втікли в гори. Відділи урядових військ звільнили 160 заручників, яких забрали в Овієдо та по інших містах Астурії. До Перпіняну прибуло 30 катальонських повстанців, які перекралися через еспансько-французький кордон. Між утікачами є начальник катальонського виділу безпеки Бадія, який заявив журналістам, що видав приказ стріляти до урядових військ. В останній хвилині не всі катальонці вхопили за зброю. Всеж таки Катальонія буде продовжувати боротьбу за волю

—o—

Мексик проганяє еписк. і архієпископів

ПАРИЖ, 20. 10. ПАТ. Парлямент уповажнив президента Родріґеза, щоби виселив з Мексику всіх епископів і архиепископів.

—o—

Помер кн. Волконський.

РИМ, 20. 10. ПАТ. Тут помер кн. Олександер Волконський, колишній військовий аташе у Римі. В 1930 р. вступив до монастиря, одержуючи священичі свячення.

Четвертий Міжнародній Конгрес Візантольоґії в Софії.

(9—16. ВЕРЕСНЯ).

ПРЕДМЕТ НАРАД.

Головним змістом рефератів на конґресі були взаємини західної Европи і славянського світа до Візантії. Політика світська й церковна, письменство, мистецтво і взагалі духове життя та його суспільно-економічні основи.

Найчисленнішу групу візантиністів творили німці під проводом проф. Дельґера, редактора „Byzantinische Zeitschrift" Духовий провід цього конґресу виходив від бельґійського візантиніста і славіста, публіциста і поета проф. Ґреґуар, співредактора „Візантіон" і редактора місячника „Флямбо". Найважнішими представниками старшого покоління візантольоґів були: Васілєв, автор історії Візантії та її взаємин з Арабією, нині професор в Медісон (Америка) та дослідник візантійської іконоґрафії проф. Міле з Парижа. Адміністративний осередок конґресу творили представники болгарської візантольоґії. Вони проводили працями чотирьох секцій — фільольоґічної, історичної, Візантія і Славянство та археольоґічної. Господарі конґресу — професори: Златарски, Арнаудов, Філов і провідники секцій — Мутафчієв, Младенов, Кацаров та Романски були справжніми осередками конґресу, довкола яких оберталися всі його праці.

МОВИ І ПРЕДСТАВНИКИ.

Мовами конґресу були: французька і німецька, анґлійська з одним рефератом, з двома італійськими та російська з пятьма. Російська мова була признана за міжнародню конґресову рішенням візантольоґів на І-му конґресі в Льондоні, бо основоположними працями сучасної візантольоґії були перш усього праці і видання російської Академії Наук та її Візантійського Інституту в Царгороді 1894—1914. Імена російських візантольоґів — Ламанского, Василевского, Кондакова, Єп. Порфірія, Успенского, Латишева, Бенешевича, Лопарйова, Васілєва залишаться хвалою російської візантиністики. Західно-европейські візантиністи у своїй обєктивности вповні признають заслуги російської науки у цій ділянці.

ЩО ЗНАЮТЬ ПРО НАС.

На цьому конґресі були вперше два українці: о. Скрутень із темою з церковної греко-латинської полеміки та підписаний з темою про культурні і мистецькі взаємини західно-українських територій з Візантією. На конґресі про Україну переважно знають, але є й такі, що дефініцію України бачать ось в чому: „Україна це країна, що її поетом є Шевченко та героєм Тарас Бульба; українець читає Шевченка, або згадує Тараса Бульбу тай плаче". Є й такі, що знають, що „на Україні живуть тільки мужики та говорять по свому". Зрештою на конґресі доволі обзнайомлені з давнішими працями Грушевського та виданнями Н. Т. Ш., ВУАН й Національного Музею. Дуже мило було стрінутись зі щирим признанням для видань Нац. Музею з перед 5—8 літ, присвячених дослідові галицької ікони, хоча про ці видання у нас досі ніхто навіть не згадав.

АТМОСФЕРА НАРАД.

Атмосфера чистої науки — без усякого особистого упередження і скритої зависти на конґресі зближала перш усього спеціялістів і тих, що мали один одному дещо сказати та вияснити. Загально помітне бажання учасників конґресу щось нове пізнати та чужим поглядом свій провірити, змодифікувати, або й поширити. За цю нагоду провести 10 днів в атмосфері науки — господарям конґресу і його членам належиться щира подяка.

Зокрема слід з подякою згадати опіку державних урядів над учасниками конґресу, що допомогали полекшами членам своїх делеґацій.

НАША РОЛЯ.

Звичайно буває так, що найбільше нового світла на поодинокі питання кидають аналітично-синтетичні реферати, у формі суцільних образів якоїсь територіяльно-національної ділянки. Одначе на прикінці першого дня мило було українцеві дізнатися, що невеличка латинська стаття покійного о. П. Крипякевича, складена 1913 р. за дослідом кард. Пітра стала вихідною точкою для дуже спеціяльного історично догматичного реферату представника Голяндії — про 8-ий імос акафісту Богородиці.

Букарештенський прота Петреску своїми співаними ілюстраціями напівів візантійської церкви з 12. віку впевнив нас у тому, що в галицькій церкві в багатьох випадках і сьогодні ще не відійшли від цих давніх напівів. Тож не зле булоб, якби на одному з майбутніх конґресів український музика-візантиніст зміг заілюструвати глибокі культурні традиції нашого церковного співу.

ЦІКАВИЙ МАТЕРІЯЛ.

А що українці навіть маленької Галичини мають чимало дуже цікавого матеріялу для візантиністів, свідчать про це ось такі дані: Основно опрацьовані і зілюстровані реферати проф. Дмитрієвича з Білгороду про богослужбові накриття голови духовенства („гуменце"), проф. Окулева з Праги про вияв психічних станів в іконописі та проф. Швайнфурта про ясно темну („кіероскуро") техніку в давньому малярстві, можна було доповнити цінними даними з Укр. Нац. Музею.

До речі, нехай про вагу збірок Нац. Музею говорять чужинці: „У вашій іконі дуже багато первісно-візантійського" — говорили ті, що мали нагоду пізнати давнє українське мистецтво з видань Нац. Музею. „Ось де належало би уладити конґрес! В оцих двох салях вашого Музею з іконами XV і XVI вв." — сказав після конґресу проф. Ласкаріс із Сальонік, відвідавши Національний Музей. Поважна збірка візантослявянської ікони та постійні заняття нею в Національному Музеї найшли захопленого приятеля у директорі музею румунського мистецтва в Букарешті професорі Цігара-Самуркаш. На його думку це одинокий в Европі музей з **таким великим богацтвом візанто-славянського малярства.** Ось тому то піддав він думку створити на майбутньому конґресі в Італії окрему комісію для питань реставрації та консервації візантійської ікони, а провідний реферат поручити членові конґресу, директорові Українського Національного Музею.

(Докінчення буде.)

І. Свєнціцький

Веселий початок і сумний кінець
Українського Студентського Дому в Адлєрсгофі.

І так дня 14. жовтня 1934. р. Український Студентський Дім в Адлєрсгофі під Берліном закрився. Як на українські обставини, то він продержався всеж-таки довгенько — аж цілих шість років з добрим гаком, починаючи від місяця червня 1927. р. Його ідея виринула очевидно ще раніше, приблизно в осені 1926. року, з „низів" українського студентства у Берліні. В життя вона зреалізувалася завдяки заходам одиниць, що ним і потім опікувалися. З правного боку він належав до Українського Наукового Інституту в Берліні, який відповідав за нього й матеріяльно.

Містився Студ Дім в Адлєрсгофі в одному напів бараковому будинку, в якому він займав двацять великих кімнат, досить велику салю, довгі сіни і т. д. Повітря в тій місцевості було здорове, було й де побігати, пограти в „валібол", було куди пройтися. Словом мешканцям того Студ. Дому поводилося непогано, вони жили навіть добре, бо мали що їсти і вигідний дах над головою. Проте вони й за свої обовязки дбали, як хто міг та до чого був здібний: одні студіювали медицину, другі гризли техніку, треті говорили про фізику, знов інші рилися в архіві, студіювали мистецтво, літературу, суспільні науки, економіку, історію, фільософію й т. д., як також бжільництво — добрий фах на старість. Їх праця була назагал успішна: майже всі мешканці свої відповідні студії позакінчували, деякі їх самі припинили, і мало хто їх не зміг покончати. Правда, мешкали в Студ. Домі й такі поодинокі особи, які ні про науку, ні про віякі студії не дбали. Зрештою „в найкращій родині може трапитись виродок".

Та проте рік за роком минав, життя змінялося і студенти (та не-студенти) нові до Дому заходили, в тім числі „власні" і „платні" кореспонденти, бо в самому Берліні мешкати було їм не по кишені. За тим рік-роком атмосфера в Домі мінялася, навіть на жаль затроювалася, това

рясність студентська меншала, злоба зростала, бо деяким почав Інститут стипендії відбирати, зновуж іншим не давати, а так звані націоналісти свого дьохтю у Дім підливали. Через це деякі мешканці його самі покинули, а інших просто викурили, бо вони за своє помешкання не платили, або „голові“ та „пяті“ не подобалися, чи в якийсь спосіб провинилися. А злоба зростала і спадала. Зрештою, коли люди у свому буденному житті, тай ще у Німеччині, де є безробіття, залежать матеріяльно не від самих себе, лише від стипендій, то їх не міг задоволити „пан голова“, ні вони „пана голову“ чи „кураторію української застини“.

Якщо не брати в рахубу цієї злоби, то в Студ. Домі жилося всеж-таки добре й булоб добре, колиб не було в ньому наприкінці дурної „політики“. Маю враження, що кожний студент і нестудент, який мешкав у Студ. Домі в Адлерсгофі, не злим словом згадує свою домівку, хоч би він навіть з великою злістю віліхав був з Берліна. Бо всеж у ній мав він своїх знайомих, гостей, приятелів і т. д., та головно притулок. Також і гості та деякі професори зпоза Німеччини, які вмешкували у Студ. Домі день-два, чи й дехто і місяць, ще й досі десь не забули про нього, як про одинокий на еміґрації Український Студ. Дім, в якому жили здебільша не-еміґранти.

І так дня 14. жовтня 1934. р., на Покрову, Український Студ. Дім в Адлерсгофі розвязався і його там вже більше нема. Стипендіяти інститутські віліхали до нової невеличкої домівки в саме місто Берлін, кілька дуже бідних, які дістають допомогу від „Вольфартсамту“, залишилося ще, з ласки вже німецького „Бецірксамту“, домешкувати ще два тижні в старому Домі. В цей спосіб Інститут аж так позбувся їх, а вони відчепилися від нього...

Сплять вони тепер на старих столах, що випадково залишилися. Колиб їх ліквідатор забрав був зі собою, спалиб ті сіромахи в німецькій столиці просто на підлозі.

Весело ото почався Український Студ. Дім в Адлерсгофі, зате сумно якось скінчився.

Адлерсгоф, 14. 10. 1934.

Г. Домницький.

Риковисько в Карпатах.

Кілька інформацій про ловецтво в маєтности Перегінсько.

Спорт, що найбільше має в собі первнів первісної людини, це лови, ще краще — це мисливство. В ряді тисячліть воно було джерелом прожитку людини, згодом показчиком фізичної справности, в теперішній порі найшляхотнішим мужеським спортом.

Серед багацтв і краси нашої землі неостаннє місце займає ловецтво. Найбуйнішим його тереном — наші Карпати. Наші Карпати — це справжне Ельдорадо для мисливих теперішніх часів, коли зважити, що ще тут і на південь від них зберігся ведмідь та рись, такі вже рідкі деінде представники пребагатої колись на нашій землі звірні, що царює тут карпатський олень, якому дорівнує хіба семигородський, а врештою не знає собі рівного в світі — ні серед високогірських ні низинних, — що богатий є стан диків, лисів, борсуків, видр, серен, — що, хоч і рідким, є ще гостем вовк та жбік, — що вдержався в Карпатах орел і ґотур, передові з птичого світа, а між ними небуденні: чорний бузьок, орябка і слуква.

Найбільша ловецька атракція наших Карпат — це риковисько в осінь, коли настануть перші признаки зими — приморозки, коли жовтіють берези, багреніють буки, горять пурпурою трепети, коли у вечірні сумерки і мрякові ранки з карпатських верхів іде громовий зов гордости Карпат, весільний крик оленя. Нема для мисливого нічого більш фасцинуючого над риковисько, над радість оглядати цю красу, якою Всевишній обдарив наші гори, стежити за цими чудами Його руки і дати волю приспаному інстинктові сягнути по ці скарби зусиллями мязів, блискавичною орієнтацією, зручністю та бистротою, вмілістю ока та нехибним стрілом. Нема естетичнішого твору серед нашої звірні: не має рівного собі образ украшеного багатим вінцем оленя серед вибранок його серця — лань. Якже приковують око наше гри і залицяння цих фей наших лісів, а вже небагатьом навіть з мисливих судилось бути свідком лицарського двобою між двома увінчаними нотаблями за право бути двигуном своєї раси! Ось чому найвизначніші мисливі світа куди вище цінять риковисько в Карпатах від ловів на льви і тигри, чи навіть слоні та носороги. Не диво, що з усіх сторін щорічно зїжджають у наші Карпати десятки ловців, щоб розкошуватись риковиськом, віддатися шляхотному спортові, придбати дорогоцінні трофеї: оленеві роги-вінці. А цьогорічне риковисько не лишилось позаду від попередніх, не зменшився теж гурт учасників ловів.

Ловецтво на наших землях заступлене гідно осягами **маєтности Перегінсько,** що є власністю нашої галицької Митрополії. Осягами останніх літ Перегінсько удержується на однім з перших місць у карпатськім ловецтві. Оленевому вінцеві (18-ак) з Перегінська признали в останнім році на міжнародній виставі третю нагороду, на виставі попереднього року признали першу нагороду і золоту медалю. Вислід цьогорічного риковиська в Перегінську не тільки оправдав усі надії, але й перевищив сподівання оптимістів. Ось осяги його в поодиноких ловецьких ревірах:

І. „Підлюте“: Бар. Іке А. і К. з Варшави: 14-ка і 12-ка. III. „Мшана“: віцев. Червінський С. зі Станиславова: 14-ка і 12-ка, нач. Самбор Л. зі Станиславова: 18-ка. IV. „Яйце“: ґраф Пальфі П. з ЧСР: 20-ка і 12-ка, проф. Гасс з Австрії: 14-ка. V. „Гича“: маґараджа Оф Кіч з Індії: 16-ка, ґраф Вурмбранд з Югославії: 12-ка, VI. „Чорна Ріка“: Ценський зі Львова: два 18-ки, Лазаревич С. з Варшави: 14-ка, VII. „Котелець“: ґраф Шептицький І. з Девятник: 14-ка і 12-ка, VIII. „Плюсце“: князь Шенбурґ Ж. з ЧСР: 18-ка, IX. „Паренки“: ґраф Пальфі К. з ЧСР.: 14-ка і 12-ка, X. „Петріс“: ґраф Тишкевич С. з Поґожелі: 14-ка.

Сумаричний вислід представляється ось-як: двацятаків: 1, вісімнацятаків: 4, шіснацятаків: 1. чотирнацятаків: 7, дванацятаків: 6 — разом 19 оленів, з чого: 4 дуже добрі, 7 добрих, 5 середніх, 3 марні. Хиблено і не найдено 5 оленів. Не приїхали до своїх ревірів на цьогорічне риковисько: д-р Вінтерфельд Л. з Берліна й інж. Левицький Всеволод зі Львова. Почалося цьогорічне риковисько вчасно, бо вже в половині вересня і тревало до 10. жовтня. Замітне, що з ведмедів, що їх маєтність Перегінсько начислює біля 110 штук, за останні 4 роки не застрілено ні одного, хоч кожний з ловців бачив їх по кілька.

Про висліди цьогорічного риковиська в державних і приватних лісах говоритиме д. 31. жовтня ц. р. в радіо проф. Вацек вичерпуючо, як попередніх літ.

А. М.

Господарсько-садівнича школа в Милованні.

Звіт з діяльности Господ.-Садівн. Школи Т-ва „Просвіта“ в Милованні за шк. рік 1933-34.

У шкільному році 1933-34 влаштувала школа 11-місячний господарський курс у часі від 5. XI. 1933 р. до 27. IX. 1934 р. Курс є тринацятим курсом з ряду, який школа за час свого істнування влаштувала.

В звітовому році вписалося до школи 28 учнів, а школу покінчило 22 учнів, з того 16 зі станиславівського воєвідства (7 з товмацького повіту), з львівського 4, а з тернопільського 2, Учні були в віці 15—25 літ (15 л. — 1, 16 л. — 5, 17 л. — 4, 18 л. — 1, 19 л. — 3, 20 л. — 2, 21 л. — 5, 23 л. — 1). На загальне число 22 учнів 18 покінчило народню школу, двох 3 кл. ґімн., а 2 мало ґімн. матуру. Два учні це діти безземельних, батьки 3 учнів мають по 1 га, 5 учнів до 3 га, 8 учнів до 5 га, а 4 учні до 10 га поля.

У часі курсу було 222 дні навчання. Теоретична наука відбувалася зимою від 8—12 і від 15—17 год., а літом від 7—12 год. Практичні заняття були кожного дня, літом від 14—18 год., а зимою пополудні, коли була робота і погода сприяюча. Всіх годин теоретичного навчання було 798 год., з того на фахові предмети 313 год. Практичного навчання було 746 год.

У школі вчили у справоздавчім році 4 сталі учителі. Крім того доходили: священик, — місцевий парох, ветеринар і прелеґент кооперативного книговодства та діловодства.

Доповнення теоретичного навчання були практичні заняття учнів. Учні виконували працю в городі, шкілках, саді, оборі, хлівні, курниках, пасіці і столярських варстатах школи. В зразковім городі виконували учні всі праці від засіву до збору, а за це одержували з городу безплатно ярину для кооперативної харчівні учнів. У шкілках і саді пізнали учні способи плекання деревець і всякі праці у шкілках і саді. Відбуваючи по черзі тижневі дижури в оборі, хлівні і курниках мали учні змогу присвоїти собі практичні правила раціонального плекання домашніх тварин і птиці, в першу чергу контролі молочности коров та несности курей. У шкільній пасіці мали учні змогу пізнати ріжні роди улиїв і способи їх ведення. В столярських варстатах привчалися учні виготовляти і направляти найпотрібніше господарське знаряддя. В Район. Молочарні КМС „Маслосоюз“ у Милованні відбували учні по черзі молочарську практику. До полевих робіт учнів не уживано, бо простір поля школи є за великий. Натомість переведено з учнями полеві досвіди із штучними погноями під бараболю і буряки. Обзнайомлено учнів з усякими господарськими машинами (сівалкою, тріером, молотілкою, млинком, віялкою), зі способом заправлювання сівного зерна, а в полі показово з раціональним виконуванням усяких робіт.

Як у попередньому так і в справоздавчому році школа пропаґуючи раціональну управу влаштувала серед молоді села конкурси управи ярин, квітів і шиття.

Крім учнів було в школі 9 практикантів, які покінчили школу в попередніх роках, а то 6 у шкілках і городі, 2 у столярні, а 1 в полевім господарстві.

Учителі школи працюють у культурно-освітніх та економічних установах села й околиці.

Закінчення курсу відбулося 27. X. при співучасти делеґата Головного Виділу, Т-ва „Сільський Господар“ і РМС „Маслосоюз“ інж. д-р М. Холевчука і відпоручників Опік. Комітету Школи Вп. д-ра Ю. Олесницького, д-ра І. Макуха, дир. К. Віслевського, дир. М. Швалюка і мґр. Бушнира.

І. Б.

Митр. Сап'га про відносини в Югославії.

КРАКІВ, КАП. Краківський митрополит Сапіга, після свого повороту з Югославії дня 15. жовтня ц. р., зясував представникові католицької пресової агенції національні відносини в Югославії та жалюгідні події між сербами і хорватами після вбивства короля Олександра. Хід думок такий:

Православні серби, які творять половину населення, захопили у свої руки цілу владу. Цей факт поглибив тільки сербо-хорватські непорозуміння. Поведінка сербів супроти хорватів нагадує передвоєнні відносини в царській Росії. Тому в такій атмосфері дуже добре почувається відомий православний єпископ Антоній з Волині. До того серби є під впливом масонів. І ось тому сербська влада закрила католицьку спортову організацію „Орел“ та покликали до життя проти католицьку організацію „Сокіл“. Центральна влада робить великі трудноші католицьким катехитам. Багато католицьких дітей не має науки релігії. Тому старі сербо-хорватські тертя вибухли пристрасно негайно по вбивстві короля Олександра.

ПОГРОМИ ХОРВАТІВ.

У Мостарі митрополит був свідком погромів католицьких хорватів. У Сараєві теж були погроми. Вже 9. жовтня ц. р. ватаги погромників уладили великі демонстрації; 10. жовтня ц. р. дійшло до жалюгідних подій. Погромники вибили вікна в церкві св. Кирила і Методія, в каплиці духовної семинарії. Каплицю треба було забарикадувати, бо юрба намагалася вдерти до середини. Крім того вибито вікна у хатній каплиці архієпископа д-ра Івана Шаріча, який виїхав на евхаристичний конґрес до Буенос Айрес та в церкві Матери Божої. Юрба кричала: „Геть з папою, геть з єпископами!“

Поліція не розганяла демонстрантів. Щойно коли юрба стала грабити крамниці сербські і в почтовому будинку вибухла пекольна машина, військо і поліція стала розганяти юрбу. Ніхто з митрополичої капітули не міг добитись підчас погромів авдієнції в бана, ані в його заступника. Ніхто з вищих урядовців не оглянув знищення, які заподіяли погромники. Зате 10. жовтня ц. р. один з міністрів телеграфічно зганив управу католицької централі в Сараєві тому, що в Банялуці не вивішено чорного прапору. У Банялуці теж дійшло до заворушень. Подраження, викликане погромами, може мати далекосяглі наслідки. Споліються теж, що серби вбиватимуть єпископів. Вістки про погроми не дістаються поза кордони Югославії тому, що є строга цензура.

НАСТРОЇ СЕРЕД ХОРВАТІВ.

Символом хорватів є могила Радіча, яку ще й досі закидують щодня квітами. Влада їх забирає, але на могилі зявляються щодня нові квіти. Всеж хорвати споліються лагіднішого курсу. Справді покійний король хотів зломити значіння католицької церкви і тому піддержував народню церкву і старо-католиків. І коли сербський уряд далі буде хапатися нагальних засобів, як це було дотепер, може довести до розпаду Югославії.

Франція домагається видачі Павеліча і Кватерніка.

ПАРИЖ, 20. Х. ПАТ. З Парижа повідомляють, що французький уряд домагається від італійського уряду видати арештованих у Турині д-ра Павеліча і Кватерніка. Італійський уряд не вирішив покищо тієї справи.

РИМ, 20. Х. ПАТ. Закордонні журналісти здогадуються, що на випадок згоди італійського уряду передати Франції д-ра Павеліча і Кватерніка, Італія може домагатися від Франції видати їй італійських політичних емігрантів.

ТУРИН, 20. Х. ПАТ. До Турину приїхав інспектор французької поліції. Його не втаємничено в хід слідства проти Павеліча і Кватерніка, бо покищо не поладнано міжнародніх формальностей. Поліція запевняє, що опис обох арештованих згоджується з описом Павеліча і Кватерніка.

МАЙЖЕ ВСІ СПІЛЬНИКИ ВБИВСТВА АРЕШТОВАНІ.

ПАРИЖ, 20. Х. ПАТ. Поліція арештувала вже майже всіх спільників убивства короля. Тепер шукає ще Марії Вондрачек Вудрова, гарної товаришки Кватерніка, яка їздила зі спільниками атентатчика в Екс, Париж і Марсель. Поліція ствердила прізвища спільників і тепер справджує їхні зізнання. Тепер відбудеться ще конфронтація спільників з ініціяторами вбивства. Ці останні заперечують зізнання Поспішіля і Райтіча. Італійська поліція вже на сліді ще одного терориста, який мабуть належав до співробітників Павеліча. Слідство виявило, що провідниками терористичної організації були Павеліч, Кватернік і Перчеч. Виконавцями були Георгієв, убивник короля, Міо Краль, Поспішіль і Райтіч. Їхніми спільниками були ще Марія Вондрачек, Міо Бзік і третя таємнича особа.

Невідомо теж, чи розправа проти спільників атентатчика відбудеться в Екс, у Марсель чи в Парижі.

СОФІЯ, 20. Х. ПАТ. В Болгарії поліція перевела численні ревізії та арештування македонських терористів.

СЛІДСТВО НА МАДЯРЩИНІ.

БУДАПЕШТ, 20. Х. ПАТ. Мадярська телеграфічна агенція повідомляє: Мадярська поліція веде слідство, щоби вияснити чи Георгієв перебував на Мадярщині. Слідство не дало ніяких позитивних вислідів, на основі яких можна би було ствердити, що Георгієв проживав на Мадярщині.

ВИДАВНИЦТВО ЖИТТЄПИСУ КОР. ОЛЕКСАНДРА.

Головний комітет союзу книгарських організацій Югославії на предложення заступника предсідника Жівковича постановив оснувати фонд видавання книжок про життя та працю короля Олександра. На цей фонд присутні відразу субскрибували 49.000 динарів.

Приїзд Ґембеша до Варшави.

ВАРШАВА, 20. 10. ПАТ. Вчора в год. 23.05 приїхав до Варшави мадярський премієр Ґембеш з кількома вищими урядовцями міністерства закордонних справ та декількома журналістами. На двірці привитав його прем. Козловський і мін. Бек з двома віцеміністрами закордонних справ.

ВАРШАВА, 20. 10. ПАТ. Прем. Ґембеш з мадярським послом Матушкою відвідав в год. 11-ій передполуднем прем. Козловського, мін. Бека, віцемін. ґен. Каспшицького та склав вінок на могилі невідомого вояка.

—o—

З виборчого фронту.

ЛІСНЕВИЧІ.

Передвиборча нарада виборців села Лісневичі коло Львова відбулася в понеділок 15. ц. м. при участи посла Ілька Лисого. В нараді взяло участь понад 150 виборців. Метою цієї наради було довести до згоди розсварених українських виборців, устійнити листу кандидатів на громадських радних і їх заступників та випрацювати плян підготовчої праці місцевого виборчого комітету. По зясуванні постанов виборчої ординації і по затвердженні вибору членів місцевого українського виборчого комітету переведено вибір 17-ох кандидатів на радних і 17-ох заступників. Нарада осягнула свою ціль. Між виборцями дійшло до згоди й устійнено одну листу кандидатів.

—o—

Наради прем. Ґерінґа у Білгороді.

БЕРЛІН, 20. 10. ПАТ. Німецьке Інформаційне бюро з Білгороду повідомляє: Прем. Ґерінґ був на авдієнції на замку Деліне в югославської королеви Марії і румунської королеви Марії та відбув довшу нараду з румунським королем Карлом. Вечором склав візиту мін. Єфтічові.

—o—

Клопоти з басейном Саари.

СААРБРІКЕН, 20. 10. ПАТ. Фінансовий комітет Ліґи Націй радить у Парижі над декількома справами, залежними від висліду плебісциту. Найважнішою справою це копальні вугілля. Французи кажуть, що вложили в них понад 300 мільйонів франків. Німеччина прирікає заплатити, але не знати, чи заплатить. Другою справою — це охорона закордонних кредитів, розділених мешканцям басейну Сари. Наради протягнуться тиждень. Про висліди нарад повідомлять комітет трьох для басейну Сари у Лізі Націй.

НОВИНКИ

— **Стипендії для академічної молоді.** Міністерство освіти перевело поділ стипендій для студентів вищих шкіл. Стипендії у висоті 1.200 зол., річно признано: на варшавському університеті 213 студентам, на краківському 160, львівському 140. З інших вищих шкіл львівська політехніка одержала 72, академія ветеринарії 16, академія мистецтв у Кракові 6. Розуміється, з української молоді не дістав стипендії ніхто.

— **Перше засідання нової ради м. Львова** відбудеться в понеділок в год. 7. вечором. На денному порядку справа устійнення скількости становищ віцепрезидентів міста та висоти винагороди для членів міської управи.

— **Кари на комуністів.** Львівський суд присяжних засудив на три роки вязниці магістра прав Б. Перцера за комуністичну діяльність. — Окружний суд в Луцьку засудив члена КПЗУ Івана Крижановського на 4 роки вязниці. В тому самому суді дістав 4 роки вязниці П. Єфимчук.

— **Хто виграв на льотерії?** У нинішньому тягненні клясової льотерії виграні впали на такі числа: 10.000 зол. на ч. 164458. 5.000 зол на ч. 150243. 5.000 зол. на ч. 136017. 2.000 зол на ч. 174912. 2.000 зол. на ч. 87666. 1000 зол. на ч. 16683, 36155, 78535, 115629, 129082, 174916. 1000 зол. на ч. 46140, 47276, 142951. 500 зол. на ч. 62176, 70324, 82389. 500 зол. на ч. 26343 80017, 108234, 158942, 163778. 400 зол. на ч. 8117 19069, 20046, 28142, 54253, 62267, 71551, 85757 87396, 119975, 121857, 127960, 140741, 163974 400 зол. на ч. 31142, 36612. 200 зол. на ч. 13275 22763, 45789, 58725, 69538, 79675, 119582, 149879 170641. 200 зол. на ч. 10689, 26839, 35365, 38740 54481, 58421, 59903, 71835, 93477, 102388, 117815, 138049, 139259, 158626.

— **Львівська хроніка.** Арештовано Евстахія Вільчинського, б. судового урядовця в Копичинцях, що користувався фальшивими документами. — Начальником карно-слідчої вязниці у Львові став Н. Павлік, перенесений з Кракова. — На ратункову стацію зголосилася [illegible] вечором 23-літня студентка фармації Наталія Фільварків з постріленою раною в череві відмовляючи всяких інформацій. Її відставлено до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** У Коломиї скочила з мосту в ріку 26-літня Марія Остафійчук, тому що довідалася, що наречений хоче оженитися з нею лише задля грошей. — Коломийський суд засудив на 7 літ вязниці Н. Сімоновича за вбивство любовниці, якій не хотів платити аліментів. — У Брошневі захоріло 10 осіб на червінку. — Станиславівський суд засудив 75-літнього Йос. Ґонека на 2 роки вязниці за знасилування малих дівчат. — Дрогобицький суд засудив Богдана Радушицького з Ясениці Сільної на місяць вязниці (з припиненням на 2 роки) за зневагу предсідника іспитової комісії при письменнім іспиті.

— **Будуть сидіти дальше** у слідчому арешті директори жирардівських фабрик Ферморш і Каен тому, що суд зажадав дуже великих кавцій. Така сама доля жде ґр. Генрика Потоцького, за якого випущення слідчий суддя Демант зажадав кавції 5 мільйонів зол., а родина арештованого такої суми не всилі зложити.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Гроші на вулиці.

Нині за гріш як за воду на пустині. Не тільки заробити нема де, а й там, де чоловік заробтяе, не дають грошей. Кажуть почекати на ліпші часи.

Тому кожна думка, яка намічує нові шляхи заробітку, цінується на вагу золота, тому кожна стаття, яка подає нові проєкти в цім напрямі, викликує попит за ґазетою в далеко більшій мірі як убивство короля, чи афера Ставіського.

Але за нові помисли так само тяжко, як і за самі гроші. Десь-комусь трапиться часом якась думка, якийсь проєкт, та вони або занадто скомпліковані, або таки нереальні. В словах, чи на папері виходить гарно, але на ділі — пшик. Це, очевидно, не може добре впливати на всіх тих, які ждуть-виглядають рятунку з нинішньої життєвої скрути. Зневірюються і потім легковажать навіть найбільш реальний проєкт.

Один з таких найбільш реальних проєктів хочу подати сьогодня.

Всі знаємо безробітних. Знає їх місто, відчуває село, співчуває з ними ціла суспільність. Але є частина безробітних, на яких можна зробити незлий інтерес.

Мав я вже кілька таких випадків: Стукає хтось до мого мешкання, відчиняю — якийсь бідний.

— Безроботни. Проше о вспоможенє

Жаль зробиться — даю дрібний гріш. Що можу даю, бо таких як він, багато.

А потім:

— Хто лишив на коридорі десять ґрошів? — питаю домашніх.

Показується, що ніхто зі своїх.

Виходить, що безробітний додав до подарованих ще своїх пять ґрошів і пішов.

Я спершу не вірив. Пять ґрошів нині „файний ґрейцар"... Склянка води содової, один „пляский", чеколядка, булка, два дека ковбаси... Хіба не буде бідний покидатися таким ґрошем, мало того — ще додавати від себе стільки само!?.

Аж одного дня переконався.

Не було в мене пять ґрошів тільки двацять і чотири. Двацять за багато, чотири трохи за мало, але, думаю, дам тих чотири — все таки гроші.

Даю...

— Мнєй не било? — питає мене тип.

— Як за мало, то не беріть! — відрізую і аж киплю...

— Єще паву додам..

Додав своїх чотири, положив на вікні, махнув на прощання капелюхом і вийшов.

А я доложив ще ґроша і купив собі „передній єгипетський". Вже давно не курив тієї доброї папіроски.

Отже до речі.

Можеб так цю прикмету амбітних безробітних використати в зорґанізованій формі! Наприклад: наміняти два-три золотих на двоґрошівки, посадити когось із домашніх біля дверей і нехай пантрує. Прийде такий тип за милостинею — три ґроші! Напевно схвилюється і додасть від себе стільки само, або й більше.

Бувають дні, що можна в той спосіб заробити і золотого на день. При нинішній скруті, кризі і застою — незлий дохід.

А колиб ще при цім якесь побічне бюрове заняття, то можна зовсім добре просперувати.

Недурно американці кажуть: „У вас гроші на вулиці валяються!"

Може й правда...

Галактіон Чіпка.

— **Будова водопроводу у Бродах.** Управа міста Бродів розпочала будову в середмісті водної стації і водопроводу, довгого на півтора кільометра. Крім того на вулицях міста будують керниці з гидрантами, що дають здорову воду.

— **Конекради душогуби.** Зі стайні Михайла Штика в Теребовлі вкрали злодії пару коней. Штик пустився за злодіями в погоню, але один із них вистрілом з револьвера положив його трупом. Повідомлена поліція пустилася за ними в дальшу погоню і дігнала їх аж у Тернопольщині. Коли злодії зміркували, що грозить їм арештування, покинули коні і втікли. Правдоподібно подалися в напрямі Волині.

— **Потяг наїхав на автобус.** На перехресті шоси Прасниш-Цеханів зі шляхом вузкої залізниці Млава-Красинець потяг, навантажений буряками впав на приватний автобус Людв. Осташевського, наслідком чого перевернулася машина залізнички і розбився автобус у дребезги. В катастрофі згинула одна особа, а 9 осіб потовклося. Ранених відвезено до шпиталю у Прасниші, де дві особи померли.

— **Душегубство.** В Снятині знайшли повішену Катерину Лакусту. Лікарі ствердили, що її хтось наперед удусив, а опісля повісив.

— **Загадочна траґедія.** В Орлові на Поморі відкрили в однім кіоску, що був зачинений, два трупи мужчини і жінки. На основі знайдених документів стверджено, що мужчина це Леон Гайт, приватний урядовець зпід Варшави, що бував у Галичині, а також у Львові. Вбитою жінкою показалася 23-літна Іванна Патоля, гр.-кат. обряду, донька емер. машиніста зі Стрия, студентка варшавської академії мистецтв. Поки-що не знати, що було причиною їх смерти.

— **З Польщі.** При ревізії каси міської обрахункової палати в Кракові стверджено грошеві мовживання на 30.000 зол. — Біля Тарнова запалилося від іскри з паровозу сіно в одному вагоні, що спалахнув цілий вогнем. Спалений вагон вилучено з потягу. В Білостоці згоріла фабрика свічок Новіка. — На дорозі між Бельском і Коморовіцами перевернувся автобус у рів на 4 метри глибокий. Із 19 пасажирів 6 тяжко ранених відставлено до шпиталю.

— **Німецькі наукові експедиції.** Із Франкфурту н. М. вирушила перед кількома днями наукова експедиція під проводом проф. Фробеніюса. Прибувши до Альжиру, експедиція поділиться на дві партії. Одна удасться до Лібії, опісля до Сирії, щоби досліджувати сліди передісторичного чоловіка. Друга партія досліджуватиме нутро Абисинії, де за гіпотезою проф. Фробеніюса находилася правітчина людства.

— **Певна користь з війська.** Льойд Джордж, усунувшися з політичного життя займається тепер рільною господаркою. Недавно запросив до своєї посілости в Черт сусідів рільників, яким показував свої збори, особливо величавий збір бараболь. Один з присутніх спитав господаря, скільки природного навозу дає на поле призначене під управу бараболь. — Двіста до триста тон — відповів Льойд Джордж. — Беру собі з поблизьких казарм Перший раз можу сказати з чистим серцем, що військо може на щось придатися...

— **За похвалу марсельського атентату.** В румунському місті Сату Маре засудили на 3 місяці ділича Йосифа Надя за те, що похваляв убивство короля Олександра. Як тільки влада довідалася про його слова, зараз його арештували і поставили перед суд, який негайно видав свій присуд.

— **З тайн совітського села.** В Царицині відбулася судова розправа проти чоловіка і жінки Дякових, мешканців недалекого села, обвинувачених у цьому, що вбили 14-літного сина Михайла. Процес відкрив справжній підклад справи. Малий Міша, член місцевого відділу піонірів, помістив у ґазетці для комуністичної молоді статтю, в якій закинув своїм родичам, що скрили частину збіжа. Дякових потягнено до відповідальности і незабаром мала відбутися розправа, на якій головним свідком обвинувачення мав виступати Міша. Як відомо, за укриття збіжа в Совітах грозить кара смерти. Стривожені родичі не бачили іншого рятунку, тільки вбили невигідного свідка — власну дитину. На розправі за вбивство сина свідком був другий син Дякових, 10-літній Ваня. Він бачив, як родичі вбили брата, і повідомив про це владу. На запит прокуратора, що спонукало його виступити проти родичів, відповів: „Міша був моїм братом, отже я мусів за нього пімститися". Дякова засуджено на 10 літ вязниці, Дякову на 3 роки.

— **Противник Коперника.** Астроном париської астрономічної обсерваторії проф. Антоніяді, видав книжку, в якій доказує, що Коперник був тільки спритним пляґіятором. Теорія про оборот землі довкола сонця була відома вже в старовині. Голосив її Аристарх із Самосу в III. віці перед Христом. Архимед і Плютарх зовсім виразно про це згадують. Француський професор дивується, чому та старинна теорія має назву новочасного вченого.

— **Найбільший птах на світі.** Тому сто літ прийшла перша вістка, що на Мадаґаскарі знайшли величезні птичі яйця. Одначе вчені приняли цю вістку з недовірям. В 1850 р. один капітан привіз до Франції кілька штук тих яєць. Славний француський вчений Жофруа-Ст.-Ілер прослідив їх і поставив гіпотезу про істнування птаха великана, для якого придумав наукову назву „епіорнікус". В дальших роках часто знаходили яйця незнаного птаха. Вони мали 40 цм. здовж і 25 цм. вшир. Обем їх перевищав ушестеро обем струсиних яєць. Аж кілька літ тому попали на кістяк таємного птаха. Він находиться тепер у природничому музеї в Парижі. Високий на 2 м. 68 цм. і важить коло 150 кґ. Крила птаха великана були нерозвинені, що зовсім природне при значній вазі тіла, яка за здогадами зоольоґів сягала до 500 кґ. Д-р Жородан, який перебував довгі літа на Мадаґаскарі, оголосив у „Реві Сіянтіфік" статтю, в якій обмірковує час, коли міг жити епіорнікус. Спираючись на свідоцтвах подорожних, моряків і тубильців, д-р Жородан доходить до висновку, що величезний птах вимер щойно в половині минулого століття. Кістяки епіорнікуса подибують сьогодні частіше, особливо в баґнистих околицях південного Мадаґаскару. Яйця птаха великана мають велику ціну серед богатих збирачів ріжних дивних або рідких річей. В останньому часі плачено за штуку 3.000 фр.

— **Сміється цілий тиждень.** До варшавської клініки привезли молоду дівчину, що безперервно сміється цілий тиждень. Дівчина прочитала в гумористичній ґазеті анекдоту і відтоді почала сміятися. Лікарі пробували сперти її сміх всякими ліками, але все надаремно. Вони бояться, що дівчина може вмерти наслідком нервового виснаження.

— **Ріжні вістки.** У листопаді пленарна сесія Ліґи Націй радитиме над конфліктом Болівії і Параґваю. — Італ. король відзначив австрійського віцеканцлера кн. Штаремберґа великим хрестом ордену св. Маврикія. — В Італії є на 20.000 безробітних менше тепер, ніж минулого року; всіх 887.345. — У найближчих днях вертаються до Льондону два англійські посли Джордж Гікс і Ніл Маклін, що обїзджали Совітський Союз. — Між Москвою і Берліном буде наладнена комунікація літаками також і всю зиму. — Відома німецька співачка Льота Леман, що виступає тепер в Австрії заявила, що доки режім у Німеччині не зміниться, досі туди не вернеться. — Відомий німецький соціяліст Карло Кавтський скінчив 80 літ; від 20 літ живе він у Відні. — Анґл. міністр хліборобства Еліот мав в університеті Ґлязґов відчит, в якому різко нападав на соціялістів; його обкинули помідорами і зогнилими яйцями. — У Мельбурні відкрили памятник капітанові Куку, що відкрив Австралію; поруч обеліска поставили домик, де родився Кук, перевезений з Анґлії.

— **Змагання бриджістів.** У Льондоні йдуть змагання між англійськими й американськими бриджістами. Вже перша гра була дуже цікава. На самому початку анґлійці Інґрем і Юз мали великого шлема тоді, як американці з такими самими картами, не пішли далі малого шлема. Потім анґлійці мали малого шлема, тоді, як американці залишились без одної. Американці, завдяки щастю, перейшли в наступ, а всеж анґлійці мали на 650 пунктів більше.

— **До середини землі.** Бельґійський учений проф. ґеольоґії Каісін хоче за мрією Верна дістатись до середини землі. Він є тої думки, що коли докопається до глибини 3000 м. і 4000 м., то можна там найти явища, яких досі вчені не підозрівають. Він сподіється найти в Арденах вугілля. Водночас чуємо, що такі самі досліди приготовляють у Совітах. Один із московських учених заявляє, що т. зв. чародійна паличка вказала йому на пребагаті зложжа золота, платини, живого срібла, нафти і всяких дорогих каменів. У дослідах земних глибин поруч бельгійських учених візьмуть теж участь француські вчені.

Дивогляди.

ВЕСЕЛИЙ ПАРТІЙНИЙ ВЕЧІР.

Совітська „Правда“ в числі з 11-го д. м. поміщує таку звістку. У м. Махач-Кала місцеві члени комуністичної партії мали викидати „неблагонадьожних“ членів. Але тому, що це справа нудна, розліпили такі афіші:

„Нині в год. 6. веч.

ВЕЧІР

присвячений чистці партії.

1) Виступає Байлалаков (гумор-сатира).

2) Справоздання політ. відділу.

3) Василь Шкідливий (про чистку партійних рядів).

Кілька теплих слів.

Невпинний регіт.

Приходіть усі на культбазу!“

ПУДЕЛЬ МАЄ ПОЛІТИЧНІ ПЕРЕКОНАННЯ.

В одному місті Трансильванії, у цирку виступала дресована вчена собака. Вона проводила 20-ти іншими, теж розумними представниками цієї породи. Штуки були всякі і публика била браво. Після вправ собаки станули під проводом білого пуделя врял. Але провідник, білий пудель, чи помилився, чи теж мав інші політичні переконання, взяв у зуби замісць румунського прапору, мадярський.

Більшість публики — румуни, почала енергійно протестувати. Але пудель далі демонстраційно вимахував мадярським прапором, наче мадярський націоналіст. Мадяри і румуни почали на авдиторії сваритись і дійшло до такої бійки, що треба було покликати поліцію.

ВИСТАВА БОРІД.

У Льондоні відкрили небувалу виставу. На ній можна оглядати всякі штучні бороди, яких уживають злочинці та бандити, щоб їх не пізнали. Публика вчиться не тільки пізнавати бандитів, але і сама може користати з мистецтва стрижіїв.

—o—

З кіна.

КІНО КАСІНО: „ТВОЇ УСТА ГОВОРЯТЬ НЕПРАВДУ“.

Психольогічна драма з Нормою Шірер, що вміє незвичайно ніжно передавати нюанси закоханої, зневіреної та повної шляхетности жінки. Жінка з веселим минулим, про яке не знаємо нічого, закохується в одну мить у льорді, а він у ній. Минає кілька щасливих, ідеальних літ, він мусить виїхати на якийсь час до Америки і вона через зовсім невинний флірт попадає в сітку наклепів бульварної преси. Дуже гарно виведений приклад до якої межі безоглядна щирість можлива у подружі. Головні партнери Норми Шірер — Маршал і Монтгомері, дискретні, дуже інтеліґентні. Фільма зворушлива, повна життєвої правди.

—o—

Спорт.

СКАЛА (Стрий) — ЗБРУЧ (Олешичі) 7 : 0 (3 : 0).

Скала виступила з Лапчуком на середині нападу й Косилою, натомість без Гошовського. Гра була майже весь час отверта; свою високу виграну завдячує Скала більшій рутині та орієнтації поодиноких нападників, які виказали знамените стрілове наставлення. Збруч дуже приємно розчарував, бо досить складно комбінував і накинув Скалі приємну систему гри. Воротар слабий і має на совісти аж троє воріт. Оборона нерівна, побіч добрих заграв мала нераз дуже слабі моменти. Визців з причини будня дуже мало. Суддював п. Проціпський, який дав легке завдання, бо обі дружини грали спокійно.

ТРИЗУБ — БЕРКУТ 3 : 1 (2 : 1).

Змагання обох дружин могли дати зовсім протележний вислід і тоді він був би справедливий. В першій половині Тризуб грає з вітром, але Беркутові вдається вдержати рівнорядну гру і стрілити перші ворота. В кілька хвилин пізніше Тризуб вирівнює і відтак з неконче справедливого карного добуває другі ворота. Друга половина — це тренінг до воріт Тризуба, який грає з великим щастям. Натомість Беркута переслідує пех, бо його напад не вміє — дослівно — з двох кроків стрілити до воріт, при тім судця не добачив очевидної руки на карнім полі. Під кінець гри Беркут не використовує карного, а Тризуб з випаду добуває рішаючі ворота. Суддював п. Назар слабо.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 21. X. год. 3·30 поп. „Я переміг крізу“.

Неділя, 21. X. год. 7·30 веч. „Чужа дитина“.

Понеділок, 22. X. год. 7·30 веч. „Чужа дитина“.

Вівторок, 23. X. год. 7·30 веч. „Чужа дитина“.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 21. X. год. 7·30 веч. „Любко то я.“

Понеділок, 22. X. год. 7·30 веч. „Любко то я“.

Вівторок, 23. X. год. 7·30 веч. „Якби я хотіла“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Федора“ (на осн. Віктора Сарду).

АТЛЯНТИК: „Чар віденського вальса“ (Лео Слезак, музика Штравса).

ВАНДА: „Чемп“, „Тайна зоольогічного городу“.

ГРАЖИНА: „Кво валіс“.

КАСІНО: „Твої уста говорять неправду“ (Норма Шірер).

КОЛІСЕЙ: „Жінка - орхідея“, ревія Пара жовніриків“.

КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МАРУСЕНЬКА: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МІРАЖ: „Нібелюнги“.

МУЗА: „Чібі“.

ПАЛЯС: „Чи Люцина це дівчина“ (Смосарська, Бодо, Цвіклінська)

ПАН: „Бунтівник“ і ревія.

ПАСАЖ: „Сліди на світанку“ та ревія.

РАЙ: „Катерина Велика“ (Єлисавета Бергнер).

СВІТ: Його ексцеленція субект“, Магараджа в Рампуру“.

СОНЦЕ: „Велика грішниця“ та ревія.

СТИЛЕВЕ: „При замкнених дверях і ревія.

УТІХА: „Леґіон смерти“ та ревія.

ХИМЕРА: „Весела Зузанна“ (Ліліяна Гарвей).

Закордонне радіо.

Неділя, 21. жовтня 1934.

Відень (506,8) 11·25 Симф. концерт, 12·30 Опереткова музика, 18·10 Квартет б-дур Бетовена, 20·10 „Рунд ум Лібе“ оп. О. Штравса, **Братислава** (298,8) 18·45 Словацькі поезії, **Прага** (470,2) 8·50 Два фортепяни, 9·25 Рел. музика, **Париж** (1648) 17·00 Комедія, 18·00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 16·00 Популярна музика, **Франкфурт** (251) 20·00 „Дер Зіґер“ песа Ферстера, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 15·30 Шопенові твори, **Кельн** (455,9) 18·00 Фортепян, **Букарешт** (364,5) 20·00 Спів, **Будапешт** (550,5) 12·30 Концерт оп. орхестри, 18·35 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·50 Легка музика, 22·15 Опереткова муз.

Понеділок, 22. жовтня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 20·20, 21·45 Концерт, 17·30 Солісти (музика, спів), **Прага** (470,2) 17·45 Скрипка, **Прага II.** (249,2) 14·45 Югосл. пісні, **Париж** (1648) 21·00 Муз. поет. авдиція, **Данціґ** (230,2) 15·30 Камер. музика, **Атльона** (531) 22·00 Спів, **Ковно** (1935) 17·20, 20·20 Спів, 20·40 Давня японська, китайська, індійська та єгипетська музика, **Рига** (514,6) 16·05 Лотиська й литовська музика та спів, **Берлін** (356,7) 18·40 Веселі мельодії, 23·55 Брікнерові твори, **Франкфурт** (251) 20·55 „Ля Кльош де ереміт“ оп. Мелярта, **Гамбург** (331,9) 21·25 „Мадї цвіти, мале листя“ мельодії рококо **Кельн** (455,9) 17·15, 20·55 Пісні, **Мінхен** (405,4) 15·10 Брамсові твори, **Будапешт** (550,5) 17·30 Лістові твори, 19·20 Клявесин, 23·00 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11·30 Тріо, 22·00 Камер. муз., **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 21. жовтня 1934.

9·00 Ранішня авдиція, 10·55 Рел. муз. 11·10 Популярна муз. з гр. пл., 11·57 Сигн. часу, 12·03 Метеор.-рільн. вістки, 12·05 Сільва рерум, 12·10 Театр оглядо, 12·15 13·15 Муз. поранок, 13·00 „Бомбай — ворота до Індії“, 14·00 Легка музика з гр. пл., 15·00 „У сільській загороді“, 15·25 Лісова скринька, 15·35 Гуцульські пісні й танці в вик. гуцульського театру в Жабю (гр. пл.), 15·45 „Плекання червоної рог. худоби“, 16·00 Павло Казен: Герой миководі, 16·20 Фортепян, 16·45 Для старших дітей: Діти за кордоном, 17·50 Книжка та знання. „Дер меншліхе Лебенслявф альс псих. Проблем“ Шарл. Булер, 18·00 Театр Уяви: „Людський голос“ песа Кокто, „Ревія“ Сиґетинського та Вальдена, 18·45 Смерть скавта-леґіоніста, 19·00 Концерт симф. орх., 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Віольонч. ресіталь, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На веселій льв. хвилі, 21·45, 21·46 Спорт. вістки, 22·00 Почт. техн. скринька, 22·15 Реклям концерт, 22·30, 23·05 Танк. музика.

Понеділок, 22. жовтня 1934.

6·45 Ранішня авд. 6·50, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигн. часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт сальон. орх., 13·00 Полудн. денник, 13·05 „Пять хвилин в Азії“ (гр. пл.), 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка муз., спів, 16·45 Лекція нім. мови, 17·00 Скрипка, 17·25 Скавт. балачка, 17·35 Симф. музика з гр. пл., 17·50 Як повстає шовк, 18·15 Форт. тріо 18·45 З хвилями Дунайця, балачка з гр. пл., 19·00 Мандрівка мікрофону, 19·30 Фейлетон, 19·50, 19·56 Спорт. 20·00 Легка музика. 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо 21·00 Концерт симф. орхестри, спів, 21·45 Співжиття між людьми, 22·15, 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.24·50 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·20, Париж 34·90·50, Берлін 213·35, Цюріх 172·70, Амстердам 358·70, Прага 22·10, Італія 45·35, Нюйорк кабель 5·25, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Доляри 8·91—8·93, Франки фр 34·20—34·60 Дукати 81·70—82·20, Корони 36·00—36·50, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·30, рублі 1·20, фльорени 0·70.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 96·75 зол.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 20. жовтня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.	
1 кг. масла десерового	2·50	зол.
1 л. молока	0·14	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яєць	3·60	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 21. до 25. жовтня ц. р. включно платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Пантарки	I кл.	за 1 кг.	1·25	зол.
„	II „	„	1·00	„
Індики та індички	I кл.	„	1·13	„
„ „	II „	„	0·80	„
Молоді кури	I „	„	0·95	„
„ „	II „	„	0·65	„
Старі „	I „	„	0·85	„
„ „	II „	„	0·65	„
Качки	I „	„	0·85	„
„	II „	„	0·70	„
Годовані гуси		„	0·85	„

а від 25. до 27. жовтня ц. р. включно:

Пантарки	I кл.	за 1 кг.	1·25	зол
„	II „	„	0·80	„
Індики та індички	I кл.	„	1·13	„
„ „	II „	„	0·80	„
Молоді кури	I „	„	0·85	„
„ „	II „	„	0·60	„
Старі „	I „	„	0·80	„
„ „	II „	„	0·60	„
Качки	I „	„	0·85	„
„	II „	„	0·60	„
Годовані гуси		„	0·85	„

Тенденція слаба, на годовані гуси попиту нема.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“ Львів, Ринок 10.